

Tisková zpráva

Dne 24. 4. 2018 se v rámci Hamzova roku 2018 konal III. košumberský den. Nad touto odbornou konferencí převzali hlavní záštitu MZ ČR, Pardubický kraj a ZP MV. Hlavní téma konference bylo věnováno respirační fyzioterapii.

Po slavnostním zahájení a přivítání účastníků přednesl první přednášku ředitel Hamzovy léčebny MUDr. Václav Volejník, CSc., ve které přiblížil osobnost prof. Dr. Hamzy a jeho význam na poli medicíny léčebné, preventivní, i jako průkopníka v léčbě tuberkulózy, dále jako organizátora, politika, spisovatele. Následovaly dvě přednášky,

kteřé popsaly současnost Hamzovy léčebny, MUDr. A. Klapalové a Ing. P. Čápa, který úzce spolupracuje s Hamzovou léčebnou. MUDr. A. Klapalová se věnovala změnám, které probíhaly v léčebně od roku 1986 do dnešních dnů. Jednalo se o změny ve struktuře léčených pacientů, kdy je léčebnou nejen dětskou, ale přechází ve velké míře i na léčbu dospělých pacientů. Dále připomněla rekonstrukce budov a provozů a zejména

upozornila na důležité granty, které pomohly léčebnu vybavit novými přístroji. Léčebna postupně zařazuje do léčebné péče o pacienty i inovativní prvky a postupy odpovídající 21. století, tedy využívá i postupy patřící do robotické terapie. Na toto navázal v další přednášce Ing. Čáp, který názorně předvedl nové možnosti využití moderních technologií pro zvýšení motivace a efektivity cvičení a vytvoření zpětné vazby pro lékaře. Základem nových zařízení jsou 3D pohybové senzory umístěné na těle pacienta a díky těmto sensorům je možné snímat pohyby pacienta, ukládat data do počítače. Tímto způsobem je umožněno další zpracování získaných údajů. Důležitou součástí přednášky bylo představení nového software pro ovládání předmětů reálného světa pomocí snímání pohledu očí. Tento software umožní pacientovi komunikovat s okolím pouze pomocí pohledu na danou věc.

Další blok přednášek se věnoval hlavnímu tématu, tj. respirační fyzioterapii. Doc. PaedDr. L. Smolíková Ph.D. nás ve své přednášce provedla nejen historií dechové rehabilitace, jako nedílnou součástí intenzivní terapie dětí s plicní problematikou, ale seznámila nás s průkopníky této metody a úzkou spojitostí s moderními vyšetřovacími postupy. Upozornila na nové pojetí dechové rehabilitace, které se rozvíjí od 80. let minulého století, kdy se stává dechová rehabilitace nedílnou součástí terapie a její včasná indikace zahajuje léčebný program. Některé cvičební postupy ustupují do pozadí a jsou na základě výzkumných studií (EBM) a praktických

zkušeností (EBP) nahrazeny účinnějšími metodami, které jsou obsahem **respirační fyzioterapie (RFT)**. Prof. MUDr. J. Opavský, CSc. ukázal na velký význam a vzájemný vztah mezi funkcí dýchacího a autonomního nervového systému (ANS), kdy změna činnosti jednoho z nich má významnou odezvu v systému druhém. Vedle převažující mimovolní dýchací činnosti je respirace výrazně ovlivňována i psychickými vlivy. V léčebné rehabilitaci se poruchy dýchání, spojené s autonomní dysfunkcí, terapeuticky ovlivňují u chronické obstrukční plicní nemoci (CHOPN), u astmatu bronchiálního a u cystické fibrózy a dalších. Změny v charakteru dýchání, které jsou spojeny s individuálně odlišnými autonomními projevy, byly zachyceny i u pacientů s vertebrogenním algickým syndromem v krčním úseku páteře a rovněž byly zaznamenány u psychických poruch. Profesor Opavský zdůraznil, že přestože dýchání je jedním ze základních projevů života, zbývá ještě mnoho k tomu, abychom dovedli i v rehabilitaci více využívat jeho příznivých účinků na další funkce organismu. Toto prakticky předvedla kazuistika dechových obtíží u dospělého pacienta přednesená Doc. PaedDr. MUDr. J. Kálalem, CSc. Upozornil na spojení dechové rehabilitace s hlasem a zdůraznil důležitost využití přefukové píšťaly-koncovky v propojené rehabilitaci respirace, fonace a artikulace. MUDr. M. Kučera vše názorně předvedl a ukázal možnost využití tohoto v podstatě „archaického lidového hudebního nástroje“, v rehabilitaci poruch dýchání, hlasu, řeči, sluchu, ale i pohybového aparátu. Při použití koncovky zlepšujeme nepřímým způsobem posturu, dechovou funkci na úrovni nádech a výdech, tonus svalových skupin počínaje orofaciální oblastí a svalovinou pánevního dna konče (kazuistika chlapce s DMO).

Ještě je nutné zmínit alespoň dvě další přednášky programu. Přednáška Doc. MUDr. F. Salajky, CSc. nás vrátila do dob počátku léčby tuberkulózy, seznámila s dlouholetým vývojem léčby od postupů „Povšechno hygienicko - dietetických a terapeutických opatření MUDr. Hamzy, výchovy rodinné – tělesné - školní – zdravotní - cvičné - sociální“ až po éru chirurgickou a až ke vzniku specializovaných sanatorií. V současnosti je ale postupem volby léčba medikamentózní, kdy vedle antituberkulotik jsou k dispozici ještě další léky s jistou antimykrobiální aktivitou. Vzhledem k příznivému vývoji epidemiologické situace se upustilo od hromadného očkování

a vakcinace se provádí jen u definovaných rizikových skupin novorozenců. Přes všechny dosažené pokroky je tuberkulóza v celosvětovém měřítku stále jedním z největších zdravotnických problémů s významnými rozdíly mezi jednotlivými státy.

Naopak přednáška Mgr. R. Filatové nás zavedla do kouzelného prostředí Snoezelenu. Představila nám Snoezelen - MSE jako vědecký koncept a jeho působení v rovině smyslové, speciálně pedagogické, rehabilitační a psychické. Snoezelen představuje práci se smysly na nejvyšší možné úrovni, jakou současná věda zná. Připomenula, že prostředí Snoezelenu není samospasitelné, jeho nedílnou součástí je kompetentní a postupů znalý terapeut, který chápe souvislosti a umí je použít a tím podpořit rozvoj všech složek osobnosti člověka. Následně měli účastníci konference možnost navštívit nově zrekonstruovaný dětský pavilón (pav. E) včetně prostoru Snoezelenu.

Součástí konference byla i prezentace vystavovatelů, kteří seznámili odbornou veřejnost, ale i pacienty, se svými produkty, předvedli přístroje a pomůcky, z nichž velkou část využívá i Hamzova léčebna.

Je nutné poděkovat všem, kteří poskytli záštitu nad touto odbornou konferencí, všem garantům, ale i všem organizátorům této nejen odborné, ale i společenské akce. Atmosféru podtrhlo i krásné počasí s možností procházky po Hamzově parku a arboretu, které se ukázalo ve své kráse.

Kontaktní údaje:

MUDr. Alena Klapalová
Náměstek zdravotní péče
Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé
Košumberk 80, 538 54 Luže
tel. 469 648 900, 736 736 030
e-mail: klapalova@hamzova-lecebna.cz

